

Gedeputeerde Staten**Contact****Provinciehuis**

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum

Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk

PZH-2026-893758072
DOS-2022-0003410

Uw kenmerk

Eerste tussentijdse concept-
uitvoeringsstrategie

Bijlagen

0

Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
E.F. Boekholt-O'Sullivan
Ministerie van BZK
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onderwerp

Reactie op de Uitvoeringsstrategie Nota Ruimte versie 0.1

Geachte mevrouw Boekholt-O'Sullivan,

Tijdens het Directeur-generaal (DG)-Gedeputeerdengesprek op 16 juni 2026 hebben wij toegezegd een schriftelijke reactie te geven op het eerste tussentijdse concept van de Uitvoeringsstrategie Nota Ruimte (hierna: Uitvoeringsstrategie). Wij doen u deze hierbij toekomen met de kanttekening dat voor ons belangrijke informatie over de Uitvoeringsstrategie ontbreekt. Daarbij gaat het onder meer om inzicht in de verwerking van onze zienswijze op de ontwerp Nota Ruimte en de opzet en doorwerking van de ministeriële Taskforces, die in het Coalitieakkoord een belangrijke plaats innemen.

Positie Uitvoeringsstrategie Nota Ruimte

In de Uitvoeringsstrategie positioneert u de Uitvoeringsstrategie als volgt: *'De Nota Ruimte bevat keuzes voor de fysieke leefomgeving die moeten doorwerken in het (toekomstige) rijksbeleid en doorwerking moeten vinden richting medeoverheden. Het doel van deze uitvoeringsstrategie is om invulling te geven aan de volgende stap: de (beleids-)doorwerking van de Nota Ruimte.'*

De Uitvoeringsstrategie is, zoals u zelf ook aangeeft, een zelfbindend document voor het Rijk. Dit gegeven nemen wij als uitgangspunt voor deze reactie.

DG-Gedeputeerden gesprek 16 juni 2026

Tijdens het DG-Gedeputeerdengesprek zijn bij het bespreekpunt concept Uitvoeringsstrategie door uw ambtenaren twee vragen gesteld:

1. Verzocht is een reflectie te geven op de terugkoppeling van de ambtelijke gespreksdagen over de Uitvoeringsstrategie en eventuele aanvullingen daarop mee te geven;
2. Een reflectie te geven op de concept Uitvoeringsstrategie in het algemeen en specifiek op de acties voor doorwerking, oftewel de wijze waarop het Rijk de keuzes uit de Nota Ruimte instrumenteert (hoofdstuk 3).

Ten aanzien van de eerste vraag wijzen wij erop dat u ervoor gekozen heeft om met een beperkt aantal medewerkers van medeoverheden, waaronder onze provincie, gedurende één dag te spreken over de Uitvoeringsstrategie. In IPO-verband is besproken dat de vraagstelling in de DG-gesprekken onduidelijk was. Daarnaast was het niet passend dat het Rijk naar gemeenten en waterschappen het beeld heeft neergezet dat de provincie de participatie zou organiseren voor de Uitvoeringsstrategie, omdat het een zelfbindenddocument voor het Rijk is.

Ten aanzien van de tweede vraag geven wij graag de volgende opmerkingen mee voor de verdere uitwerking van de uitvoeringsstrategie. Wij verwachten dat de (doorwerking van de) Uitvoeringsstrategie consequenties zal hebben voor de verantwoordelijkheden en inzet vanuit provincies, gemeenten en waterschappen. Daarom vragen wij u om deze consequenties, via de geëigende wegen zoals de systematiek van uitvoeringstoetsen en impactanalyses, in beeld te brengen en hierover in gesprek te gaan met de medeoverheden waaronder de provincies. Goede interbestuurlijke verhoudingen zijn namelijk essentieel om de grote maatschappelijke vraagstukken zoals vergroten van de weerbaarheid, brede welvaart, verdienvermogen, bestaanszekerheid, zorg en migratie – effectief aan te pakken en in goede banen te leiden. Daarbij hebben Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten elkaar nodig om tot resultaat te komen.

Verder geven we u graag de volgende aandachtspunten mee:

- Uit het eerste tussentijdse concept Uitvoeringsstrategie rijst het beeld dat de uitvoering van de Nota Ruimte overwegend langs sectorale, departementale lijnen vorm gaat krijgen. Dit stemt tot zorg omdat wij verwachten dat de ruimteclaims uit de Nota Ruimte met elkaar zullen concurreren op provinciaal schaalniveau en bij het opgave- en gebiedsgerichte werken van provincies en gemeenten niet passend te maken zijn. Wij hadden verwacht dat de concept Uitvoeringsstrategie meer duidelijkheid zou geven in de hiërarchie van ruimteclaims.
- Wij hebben begrepen dat bij de departementen Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de opgave ligt om een werkwijze te formuleren om een samenhangende inzet van (Rijks-) middelen en instrumenten te organiseren. Wij verzoeken u om dit onderdeel op te nemen in de volgende versie van de Uitvoeringsstrategie.

- Wij vragen meer aandacht voor de rol van provincies als gebiedsautoriteit en regisseur van gebiedsprocessen. Daarbij vragen wij aandacht voor de zelfstandige rol en verantwoordelijkheden van provincies.
- De positionering en verdere uitwerking van de VISTA-strategie zien wij als een cruciaal onderdeel van de Uitvoeringsstrategie, maar in het stuk wordt niet aangegeven op welke wijze VISTA doorwerking krijgt naar (toekomstige) nationale programma's. Wij zien graag een verdere uitwerking van deze doorwerking voor relevante nationale keuzes en inzet vanuit departementen en Rijks-uitvoeringsorganisaties.
- Wij lezen in de concept Uitvoeringsstrategie dat de VISTA-strategieën worden gepositioneerd als ruimtelijk-economische ontwikkelstrategieën op regionaal schaalniveau. Zoals in de Nota Ruimte al benoemd, zit hier óók een wisselwerking met energie, landschap, natuur, water en bodem sturend, brede welvaart, etc.
- In hoofdstuk 4.3.2 NOVEX-gebieden lezen we dat het Rijk van plan is de ontwikkelperspectieven voor de NOVEX-gebieden (Voor Zuid-Holland relevant: Zuidelijke Randstad, Haven, Groene Hart en Schiphol) te herijken waar nodig en gaat onderzoeken wat nodig is om de perspectieven onder de Omgevingswet een formele status te geven. We vragen ons af hoe zo'n nieuw Rijksinstrument zich verhoudt ten opzichte van de provinciale gebiedsprogramma's, als onderdeel van ons Omgevingsbeleid. Daarnaast vragen wij ons af wat dit betekent voor de horizontale samenwerking en welke procedurele gevolgen er zijn (is er bijvoorbeeld een Milieueffectrapport/ Omgevingseffectrapport nodig?).
- Het onderscheid tussen het provinciespoor (afstemming Rijk-provincie) en gebiedenspoor (complexe gebieden in samenwerking verder brengen) is op hoofdlijnen goed beschreven in de concept Uitvoeringsstrategie, maar wij constateren dat deze beschrijving niet altijd overeenkomt met de werkelijke inzet vanuit het Rijk in de NOVEX-gebieden. Uit de concept Uitvoeringsstrategie blijkt nog niet hoe deze complementariteit vorm gaat krijgen in de praktijk. Ook constateren we dat de concept Uitvoeringsstrategie geen zicht geeft op (extra) middelen voor concrete uitvoering in de NOVEX-gebieden, terwijl veel opgaven vragen om extra inzet vanuit het Rijk, ook financieel.
- Wij stellen voor een tijdsdimensie toe te voegen aan de Uitvoeringsstrategie. Nu lijkt het alsof alles tegelijk moet en kan. De strategie kan aan betekenis winnen door scherper aan te geven welke samenhangende prioriteiten er zijn binnen verschillende tijdsperiodes met een overzicht van de beschikbare middelen.

Vervolg op het eerste tussentijdse concept Uitvoeringsstrategie Nota Ruimte

Uw ambtenaren hebben aangekondigd op het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving Zuidwest (hierna BO-Leefomgeving Zuidwest) in september een volgend concept van de Uitvoeringsstrategie te willen agenderen. De inrichting van het (verdere) participatietraject is ons niet helder. Het is voor de provincie niet mogelijk om op 10 september 2026 tijdens het BO-Leefomgeving bestuurlijk te reflecteren op een tweede tussentijdse concept van Uitvoeringsstrategie Nota Ruimte, als deze pas eind augustus aan ons wordt voorgelegd. Wij vragen dan ook verheldering van het komende participatie- en afstemmingsproces inclusief de wijze waarop u medeoverheden (gemeenten en waterschappen) betreft.

Tot slot

Wij kijken uit naar de vervolgstappen waarbinnen de betrokkenheid van provincies bij de Uitvoeringsstrategie goed ingevuld kan worden. Ook hebben wij er vertrouwen in dat u met deze inbreng een goede volgende stap kan bij de verdere uitwerking. Tot slot kijken wij ook uit naar de eerste beantwoording van onze zienswijze op de ontwerp Nota Ruimte en vernemen graag op welke wijze onze zienswijze wordt betrokken bij de definitieve versie van de Nota Ruimte.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2022-0003410) te vermelden.
Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact